

**ĐỀ THI HỌC SINH GIỎI CẤP HUYỆN
MÔN: NGỮ VĂN 9.**

Thời gian làm bài 150 phút (không kể thời gian giao, nhận đề)

Phần I: Đọc hiểu (4,0 điểm)

Đọc ngữ liệu sau và trả lời câu hỏi

Hạnh phúc bình thường và giản dị lắm
Là tiếng xe về mỗi chiều của bố
Cả nhà quây quần trong căn phòng nhỏ
Chị xới cơm đầy bát phải ăn no
Hạnh phúc là khi đêm về không có tiếng mẹ ho
Là ngọn đèn soi tương lai em sáng
Là điểm mười mỗi khi lên bảng
Là ánh mắt một người lạ như quen
Hạnh phúc là khi mình có một cái tên
Vậy đừng nói cuộc đời tẻ nhạt nhé em
Tuổi mười tám còn khờ khạo lắm
Đừng tô vẽ một chân trời xa toàn màu hồng thắm
Hạnh phúc vẹn nguyên giữa cuộc đời thường.

(Trích “*Hạnh phúc*” Thanh Huyền)

Câu 1: (1,0 điểm) Xác định thể thơ của đoạn trích trên.

Câu 2: (1,0 điểm) Xác định hai biện pháp tu từ chủ yếu có trong đoạn trích trên.

Câu 3: (1,0 điểm) Em hiểu như thế nào về hai câu thơ:

Đừng tô vẽ một chân trời xa toàn màu hồng thắm
Hạnh phúc vẹn nguyên giữa cuộc đời thường.

Câu 4: (1,0 điểm) Những thông điệp em rút ra được từ đoạn trích trên?

Phần II: Viết (16,0 điểm)

Câu 1: (6,0 điểm) Viết bài văn nghị luận xã hội (khoảng 600 chữ) bàn về “xây dựng mối quan hệ gắn kết, yêu thương giữa các thành viên trong gia đình”.

Câu 2: (10,0 điểm)

“*Bài thơ hay bao giờ cũng gói gém bên trong một chiều sâu suy nghĩ chứa đựng ít nhiều chân lý tinh tế của cuộc đời*”

(Phương Lựu, *Khơi dòng lý thuyết lý luận phê bình trên đà đổi mới văn hoá, văn nghệ*, NXB Hội nhà văn 2014, trang 71)

Em hiểu ý kiến trên như thế nào? Hãy làm sáng tỏ “*chiều sâu suy nghĩ*”, “*chân lý tinh tế của cuộc đời*” qua một số bài thơ em đã được đọc ngoài chương trình Ngữ văn THCS.

----- Hết -----

HƯỚNG DẪN CHẤM
ĐỀ THI HỌC SINH GIỎI CẤP HUYỆN
MÔN: NGỮ VĂN 9
(Hướng dẫn chấm gồm 4 trang)

I. Một số yêu cầu chung:

- Chấm cả hai mặt kiến thức và kỹ năng; đánh giá theo định hướng phát triển năng lực của người học.
- Hướng dẫn chấm chỉ đưa ra những thang điểm lớn, những biểu điểm cơ bản, giám khảo cần chủ động có những quyết định hợp lý cho những yêu cầu cụ thể và những thang điểm nhỏ.
- Khuyến khích, trân trọng những bài làm có sự diễn đạt rõ ràng; có giọng điệu riêng, có những sáng tạo hợp lý, có “chất văn”.
- Điểm cả bài là 20,0 điểm, chiết đến 0,25 điểm.

II. Yêu cầu và biểu điểm cụ thể:

Phần	Câu	Nội dung	Điểm
I		ĐỌC HIỂU	4.0
	1	Thơ tự do	1.0
	2	- Liệt kê: tiếng xe về mỗi chiều của bố, cả nhà quây quần trong căn phòng nhỏ, chị xới cơm, khi đêm về không có tiếng mẹ ho, ngọn đèn soi tương lai, điểm mười, ánh mắt một người lạ như quen, khi mình có một cái tên,... - điệp cấu trúc câu: Là tiếng xe..., Là ngọn đèn..., Là điểm mười..., Là ánh mắt...,	0.5 0.5
	3	Đừng cố gắng tìm hạnh phúc ở đâu xa, hạnh phúc vẹn nguyên ở ngay trong chính cuộc sống đời thường xung quanh ta, hãy trân trọng nó. <i>HS có thể có cách trả lời khác miễn là hợp lý đều đạt điểm tối đa</i>	1.0
	4	Những thông điệp em rút ra được từ văn bản: HS có thể rút ra nhiều thông điệp khác nhau, miễn là hợp lý. Một số thông điệp: - Hạnh phúc là những gì giản dị gần gũi xung quanh chúng ta - Mỗi người hãy biết trân trọng hạnh phúc mà mình đang có <i>HS rút ra được từ 2 thông điệp trở lên đúng: cho điểm tối đa.</i>	1.0
II		VIẾT	
		Câu 1	
	a	. Đảm bảo về mặt hình thức, cấu trúc của một bài văn nghị luận xã hội (khoảng 600 chữ) bàn về một vấn đề cần giải quyết với đầy đủ các phần: mở bài, thân bài, kết bài.	0.5
	b	Xác định đúng đối tượng: “xây dựng mối quan hệ gắn kết,	0.5

		yêu thương giữa các thành viên trong gia đình?”	
	c	Nội dung: Học sinh có thể triển khai theo nhiều cách khác nhau, miễn là hợp lí, thuyết phục. Sau đây là một định hướng: - Giải thích: Xây dựng mối quan hệ gắn kết, yêu thương trong gia đình là quá trình tạo dựng sự gần gũi, thấu hiểu và chia sẻ giữa các thành viên. Điều này thể hiện qua việc quan tâm, chăm sóc lẫn nhau, cùng nhau trải qua những khoảnh khắc vui buồn, cùng nhau vượt qua khó khăn và luôn dành cho nhau những tình cảm chân thành nhất. - Thực trạng: Trong xã hội hiện đại, nhiều gia đình đang đối mặt với tình trạng các thành viên ít có thời gian dành cho nhau, sự xa cách về mặt tình cảm ngày càng tăng. Công việc bận rộn, áp lực học tập, sự phát triển của công nghệ khiến các thành viên trong gia đình ít có cơ hội giao tiếp, chia sẻ và thấu hiểu lẫn nhau. - Nguyên nhân: Nguyên nhân của tình trạng này đến từ nhiều yếu tố như sự thay đổi về lối sống, giá trị quan, sự tác động của môi trường xã hội và đặc biệt là sự thiếu quan tâm, đầu tư thời gian và công sức cho việc xây dựng mối quan hệ gia đình. - Hậu quả: Nếu không được giải quyết, sự thiếu gắn kết trong gia đình sẽ dẫn đến nhiều hệ lụy tiêu cực. Các thành viên cảm thấy cô đơn, thiếu sự hỗ trợ và chia sẻ, dễ rơi vào trạng thái căng thẳng, stress. Trẻ em lớn lên trong môi trường gia đình thiếu tình thương dễ hình thành những hành vi lệch lạc, gây ảnh hưởng đến sự phát triển nhân cách và tương lai của các em. - Giải pháp: + Dành thời gian trò chuyện, tâm sự với ông bà, cha mẹ, anh chị em. Lắng nghe những chia sẻ, tâm tư của mọi người. Cùng nhau xem phim, đọc sách, chơi trò chơi... + Giúp đỡ mọi người trong công việc nhà; tặng quà, viết thiệp, tổ chức sinh nhật... Những hành động nhỏ nhưng chân thành sẽ giúp lan tỏa yêu thương, tạo không khí vui vẻ, ấm áp trong gia đình. + Tôn trọng sở thích, quan điểm của mỗi người. Không áp đặt, phán xét hay so sánh. Học cách thỏa hiệp, tìm tiếng nói chung. - Liên hệ bản thân	0,5 0,75 0,75 0.5 1.0 0.5
	d	Sáng tạo: diễn đạt mới mẻ, thể hiện sâu sắc vấn đề.	0.5
	e	Chính tả, dùng từ, đặt câu: đảm bảo chuẩn chính tả, ngữ pháp, ngữ nghĩa tiếng Việt...	0.5
II	VIẾT		
		Câu 2	10.0
	a	Đảm bảo cấu trúc của một bài văn nghị luận văn học về	0.5

	một ý kiến với đầy đủ các phần: mở bài, thân bài, kết bài.	
b	Xác định đúng nội dung nghị luận: “ <i>Bài thơ hay bao giờ cũng gói gém bên trong một chiều sâu suy nghĩ chứa đựng ít nhiều chân lý tinh tế của cuộc đời</i> ”	0.5
c	Nội dung: Học sinh có thể triển khai theo nhiều cách khác nhau, miễn là hợp lí, thuyết phục. Sau đây là một định hướng: - Giải thích: + <i>Bài thơ hay</i>: Tác phẩm thơ ca có giá trị về nội dung và nghệ thuật, có sức hấp dẫn với người đọc. + <i>Chiều sâu suy nghĩ chứa đựng ít nhiều chân lý tinh tế của cuộc đời</i>: những tư tưởng chiêm nghiệm của nhà thơ thể hiện chân lý, quy luật của cuộc đời. -> Câu nói đưa ra quan niệm đánh giá một bài thơ hay: phải mang chiều sâu tư tưởng, thể hiện suy tư, triết lý trước cuộc đời. - Bàn luận: Thơ là tiếng nói tình cảm, cảm xúc nhưng tình cảm trong thơ không phải là tình cảm hời hợt, giản đơn mà thực chất là lý trí đã chín muồi. Người nghệ sỹ không chỉ thể hiện vui buồn, yêu ghét trước cuộc đời mà phải gửi gắm vào trang viết những băn khoăn, trăn trở, những suy nghĩ, nhận thức về con người và cuộc sống. Thực chất cảm xúc trong tác phẩm phải được dẫn dắt bởi tư tưởng. Tư tưởng trong tác phẩm không phải là bộc lộ một cách khô khan mà được thấm đẫm trong tình cảm cảm xúc. - Qua những “<i>chiều sâu suy nghĩ chứa đựng ít nhiều chân lý tinh tế của cuộc đời</i>” được gửi gắm, bài thơ sẽ góp phần bồi đắp tâm hồn người đọc những tình cảm cao đẹp, nhưng tư tưởng lành mạnh tiến bộ và bài học triết lý nhân sinh sâu sắc. - Nhà thơ không bộc lộ trực tiếp “<i>chiều sâu suy nghĩ chứa đựng ít nhiều chân lý tinh tế của cuộc đời</i>” mà thường thường “nấu mình” qua hình thức nghệ thuật độc đáo: hình tượng sinh động, ngôn từ hàm súc, đa nghĩa, giàu nhạc tính,... - Chứng minh: Thí sinh tự chọn ít nhất hai bài thơ ngoài chương trình để phân tích và làm nổi bật những nội dung sau đây: + Thấy được “<i>chiều sâu suy nghĩ chứa đựng ít nhiều chân lý tinh tế của cuộc đời</i>” những tư tưởng, thông điệp, triết lý nhân văn được nhà thơ gửi gắm trong tác phẩm. + Chỉ ra được những hình thức nghệ thuật độc đáo, hấp dẫn được nhà thơ sử dụng - Đánh giá, mở rộng, nâng cao: Ý kiến là một căn cứ để đánh giá về một bài thơ hay. Tư tưởng của người nghệ sỹ càng sâu sắc độc đáo càng khẳng định được giá trị của tác phẩm cũng như tầm vóc của người nghệ sỹ.	1.0 1.0 4.0 2.0

		- Bài học đối với người nghệ sĩ: Cần gắn bó với cuộc đời, trần trở với cuộc đời để có được những tư tưởng mới mẻ, có chiều sâu mang giá trị nhân văn. - Bài học đối với người tiếp nhận: cần phát hiện thông điệp, triết lý nhân sinh nghệ sỹ gửi gắm.	
	d	Sáng tạo: có cách diễn đạt mới mẻ, sáng tạo, thể hiện sâu sắc suy nghĩ, nhận thức của bản thân.	0.5
	e	Chính tả, dùng từ, đặt câu: đảm bảo chuẩn chính tả, ngữ pháp, ngữ nghĩa tiếng Việt...	0.5

----- Hết -----